

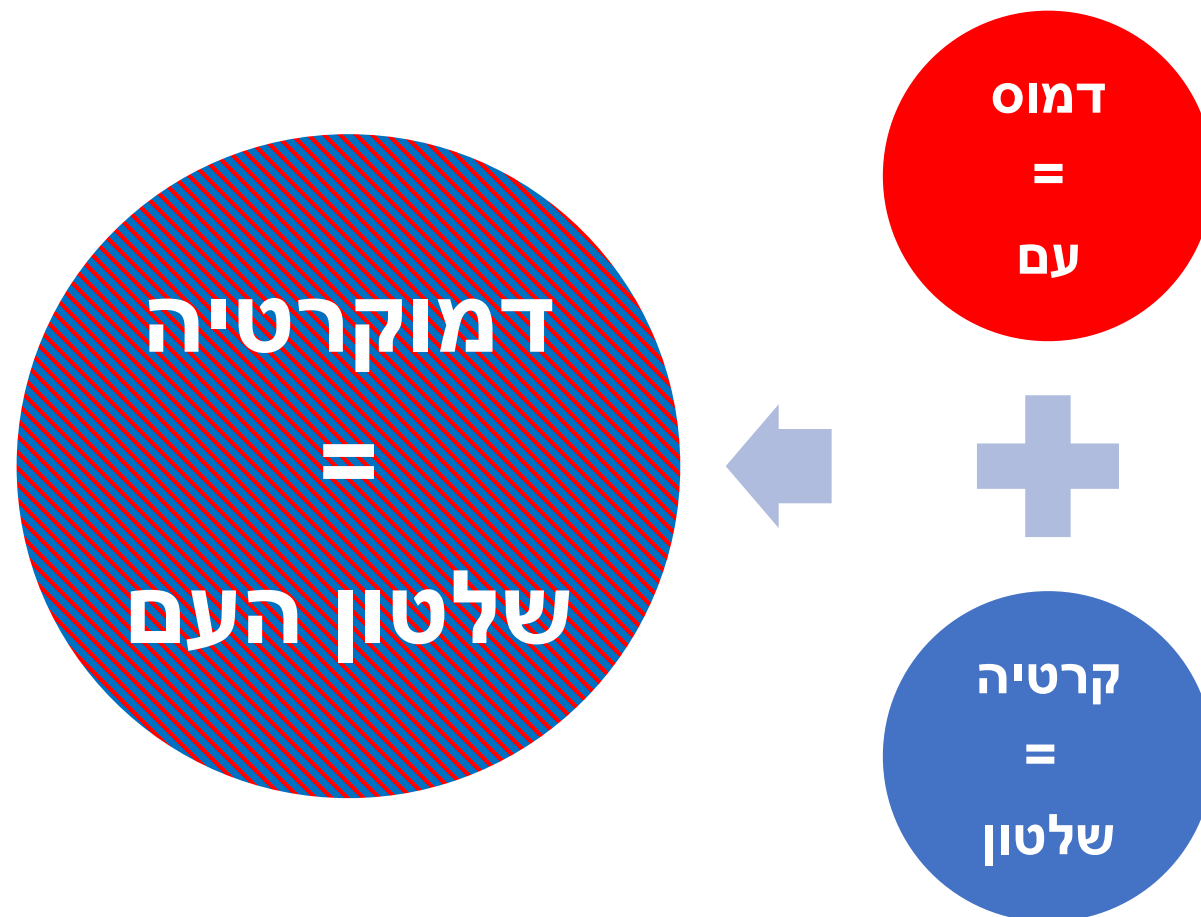
יחידת הוראה לדוגמא - דמוגרפיה

הכינה: רקפת המאירי שפירא

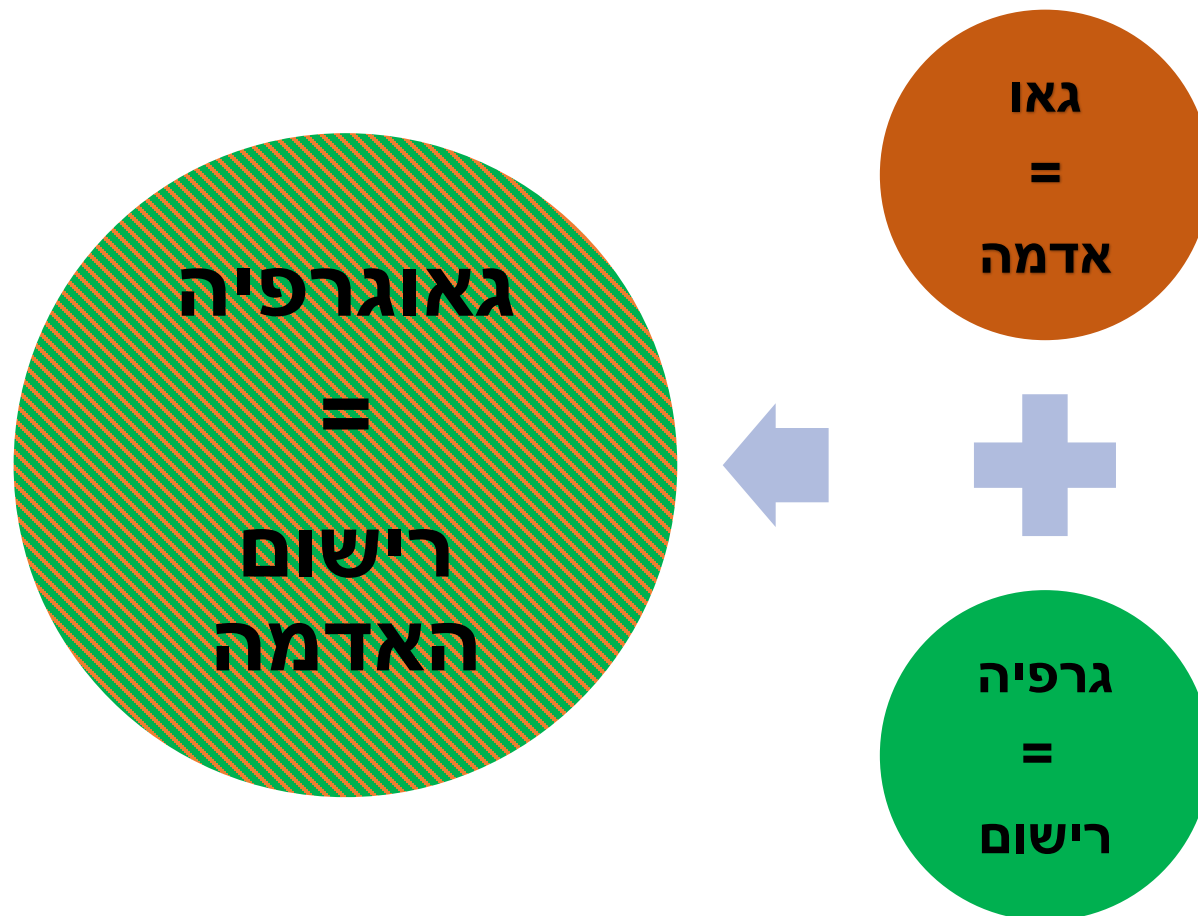
מהי דמוגרפיה?

עברו על השקפים הבאים שלב אחר שלב ונסו לגלות

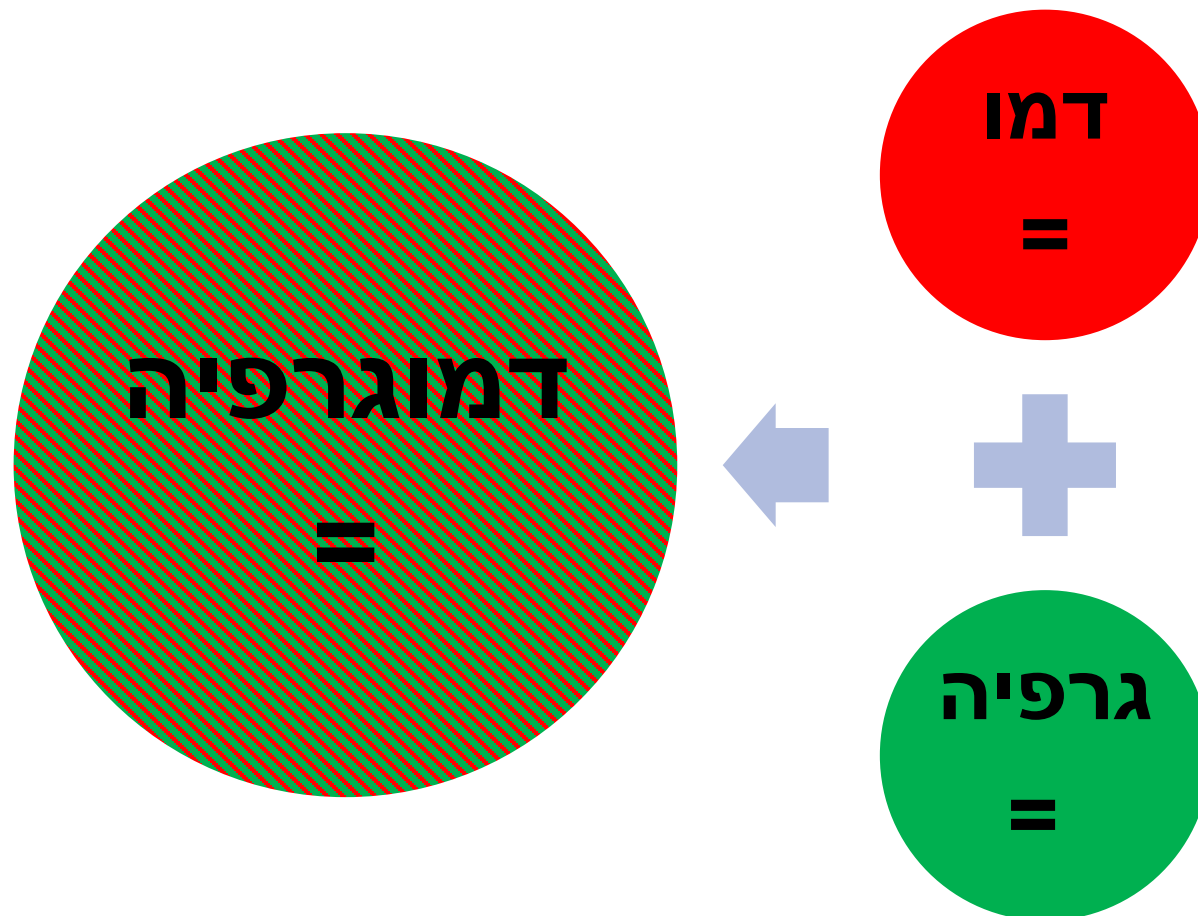
מכירים את המילה דמוקרטיה?

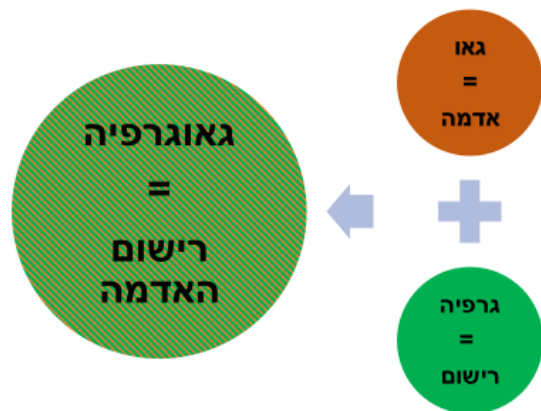
מכירים את המילה גאוגרפיה?

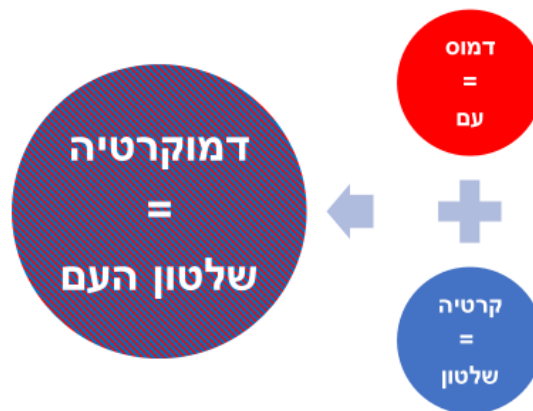
מה פירוש המילה דמוגרפיה?

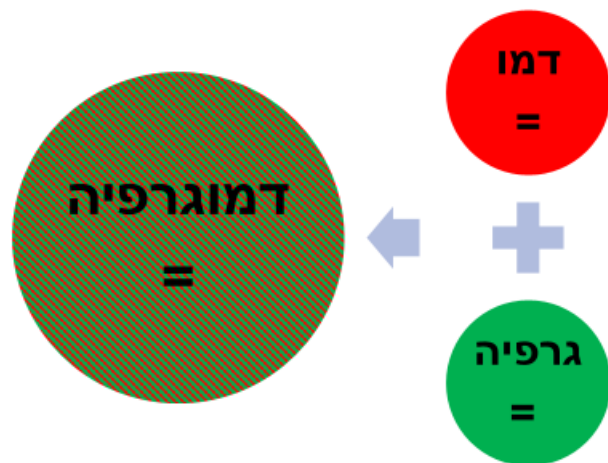
מכירים את המילה גאוגרפיה?

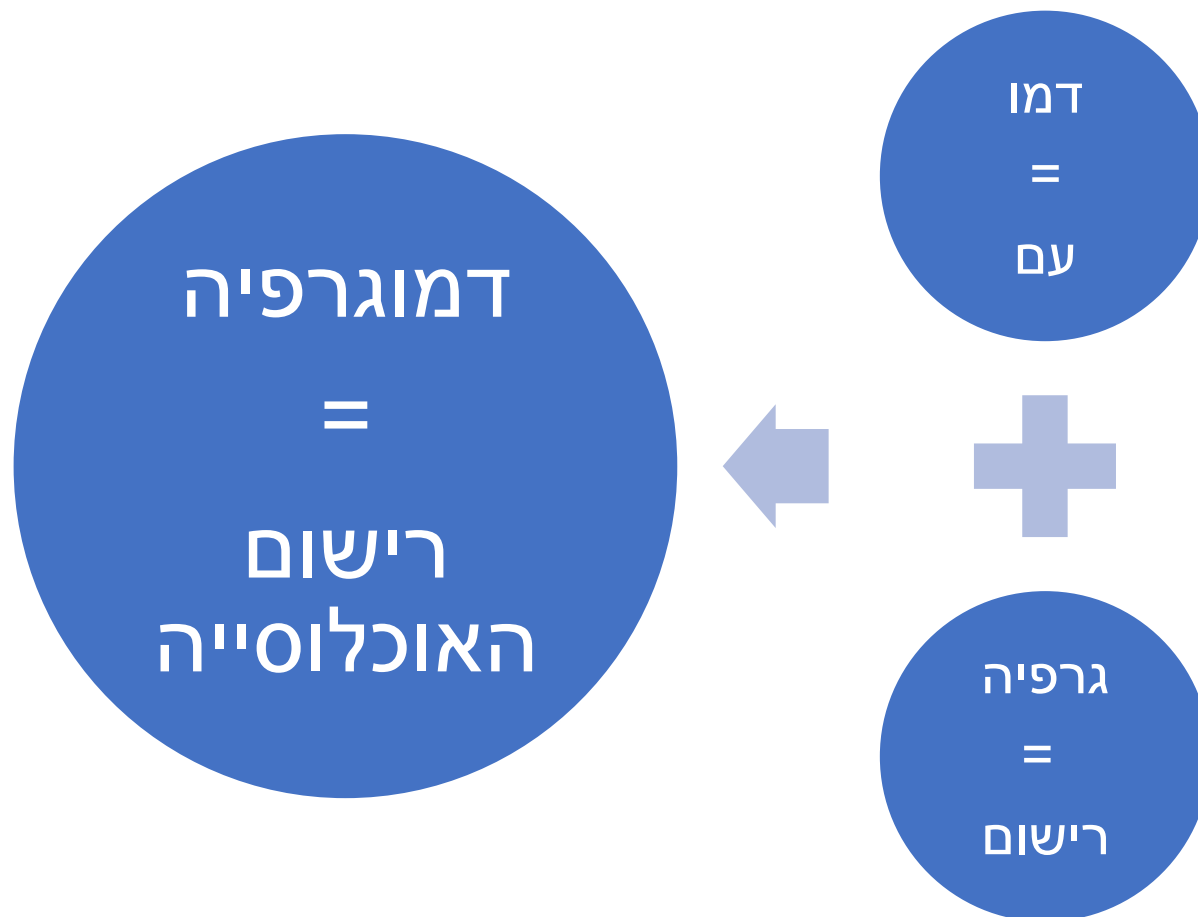
מכירים את המילה דמוקרטיה?

מה פירוש המילה דמוגרפיה?

מה פירוש המילה דמוגרפיה?

מהי דמוגרפיה?

דמוגרפיה היא מדע העוסק במחקר כמותי של אוכלוסיית בני האדם.

מה בודקים הדמוגרפים?

שינויים בגודל האוכלוסייה – כמה אנשים נולדו, כמה מתו

הרכב האוכלוסייה – כמה נשים וכמה גברים, כמה ילדים, בוגרים וזקנים

מניתוח הנתונים אפשר ללמוד על המאפיינים והמגמות של התפתחות האוכלוסייה.

מה לומדים בדמוגרפיה??

מה רואים בתמונה?

- כיתה?
- בית יתומים?
- משפחה מורחבת?
- משפחה גרעינית?

הכירו את האישה הפוריה ביותר בעולם

- מרים נבטאנזי, בת 40
מאוגנדה, היא ככל
הנראה האישה הפוריה
ביותר בעולם כיום עם
18 לידות טבעיות,
שבמהלכן נולדו לה 44
ילדים.

• [קישור לכתבה המלאה](#)

כמה פריטי מידע

- נישואין בגיל 12 לבעל מבוגר.
- מתוך 44 ילדים 38 חיים ו 6 נפטרו.
- בכל יום היא קונה 10 ק"ג תירס, 4 ק"ג סוכר ושק שועית.
- היא מתפרנסת מרקחת עשבי מרפא לצביעת שיער לכלות.
- מה אפשר ללמוד מהמידע הזה?

בואו נדבר על הכתבה, מה בעצם אפשר ללמוד ממנה?

- מהו גיל הנישואים באוגנדה? מהו גיל הנישואים הממוצע בישראל?
- כיצד משפיע גיל נישואים על שיעור הילודה?
- מהו לדעתכם מעמד האישה באוגנדה?
- האם נשים עובדות? מהו סוג העבודות של נשים?
- האם לדעתכם יש קשר בין מעמד האישה לשיעור הילודה?

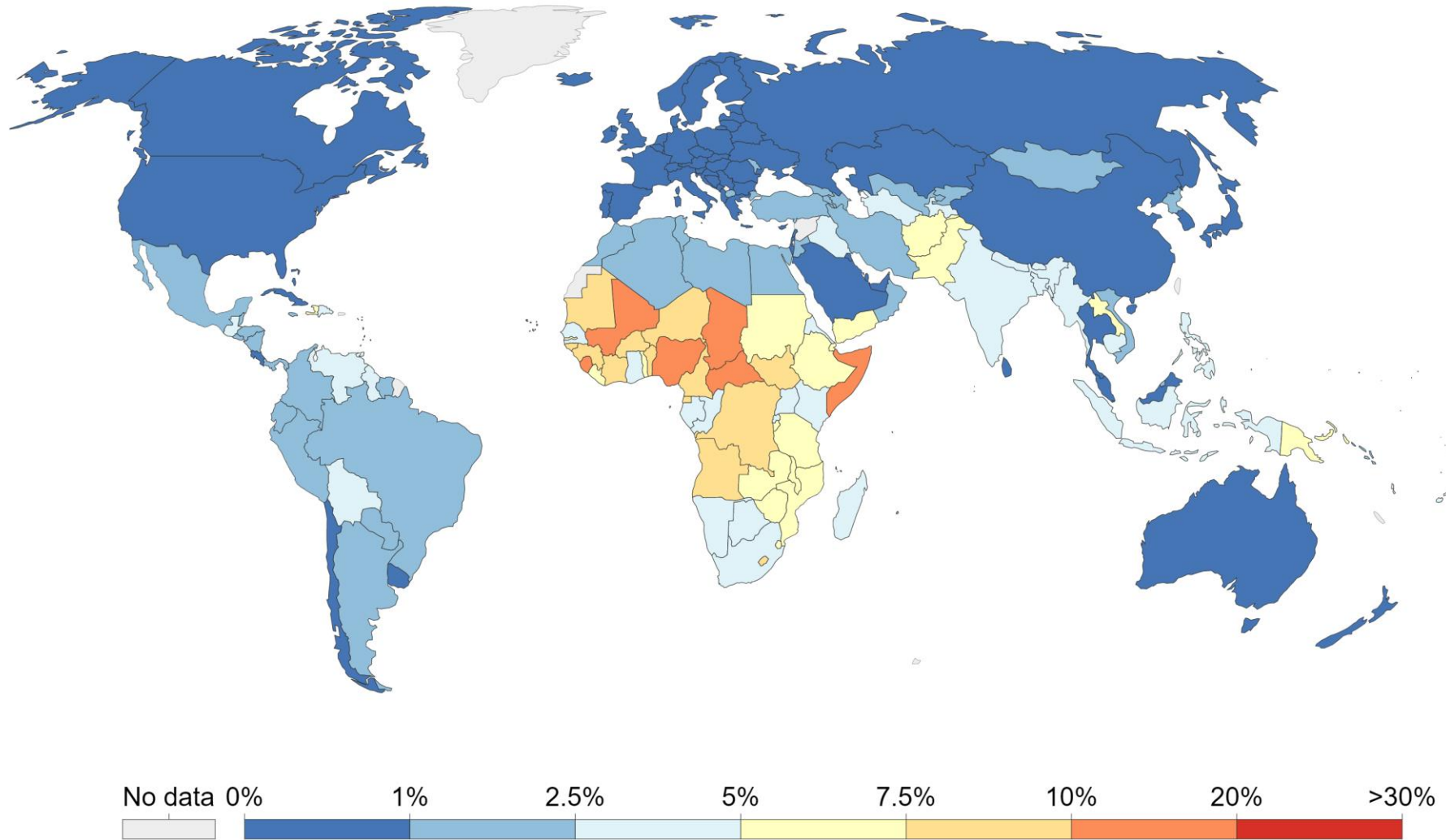
תמותת תינוקות

- למרים נבטאנזי נולדו 44 ילדים אך 6 מתוכם מתו לפני שהגיעו לבגרות.
- מדוע לדעתכם מתו 6 מהתינוקות של מרים?
- הסתכלו בשקף הבא מפה המציגה את תמות התינוקות בעולם בשנת 2017 ומלאו את הטבלה הבאה.
- הסיקו מסקנה.

אוסטרליה	אסיה	אירופה	אפריקה	אמריקה הדרומית	אמריקה הצפונית	יבשת
						שיעור תמותת התינוקות גבוה / נמוך
						מדינות יוצאות דופן ביבשת לטובה / לרעה

Child mortality rate, 2017

The share of newborns who die before reaching the age of five.

Source: UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation

OurWorldInData.org/child-mortality • CC BY

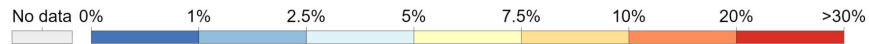
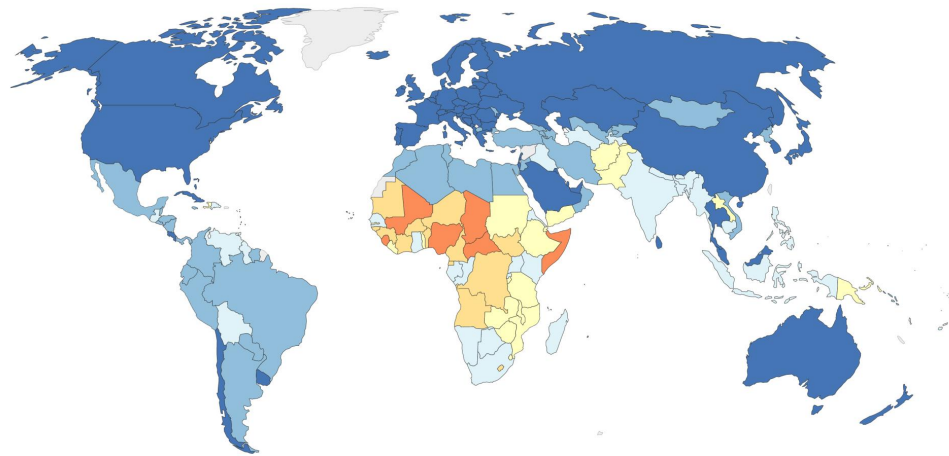
Note: The child mortality rate expresses the probability of a child born in a specific year or period dying before reaching the age of 5 years, if subject to age-specific mortality rates of that period. This is given as the share of live births.

תארו את ההבדלים בתמותת התינוקות משנת 1960 לשנת 2017. מהם לדעתכם הגורמים לשינוי ?

Child mortality rate, 2017

The share of newborns who die before reaching the age of five.

Our World
in Data

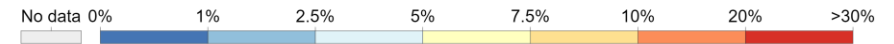
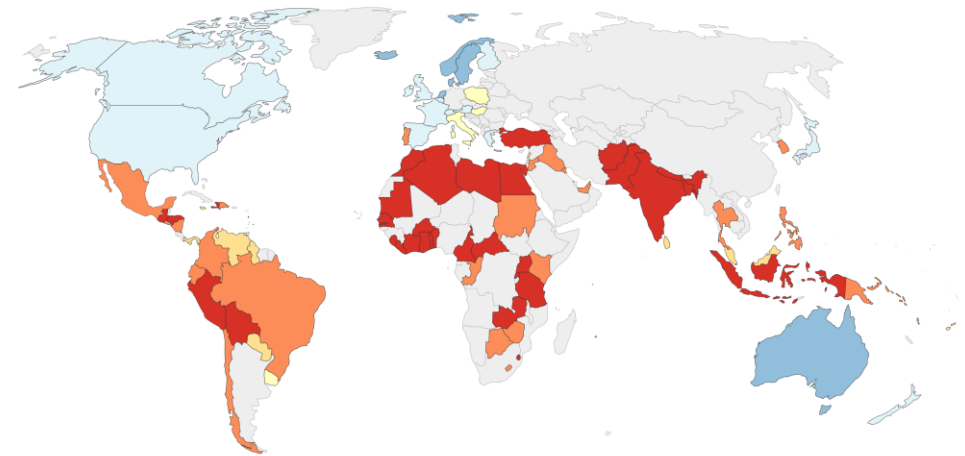

Source: UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation
OurWorldInData.org/child-mortality • CC BY
Note: The child mortality rate expresses the probability of a child born in a specific year or period dying before reaching the age of 5 years, if subject to age-specific mortality rates of that period. This is given as the share of live births.

Child mortality rate, 1960

The share of newborns who die before reaching the age of five.

Our World
in Data

Source: UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation
OurWorldInData.org/child-mortality • CC BY
Note: The child mortality rate expresses the probability of a child born in a specific year or period dying before reaching the age of 5 years, if subject to age-specific mortality rates of that period. This is given as the share of live births.

מה עוד אפשר ללמוד מהכתבה? (הרחבה)

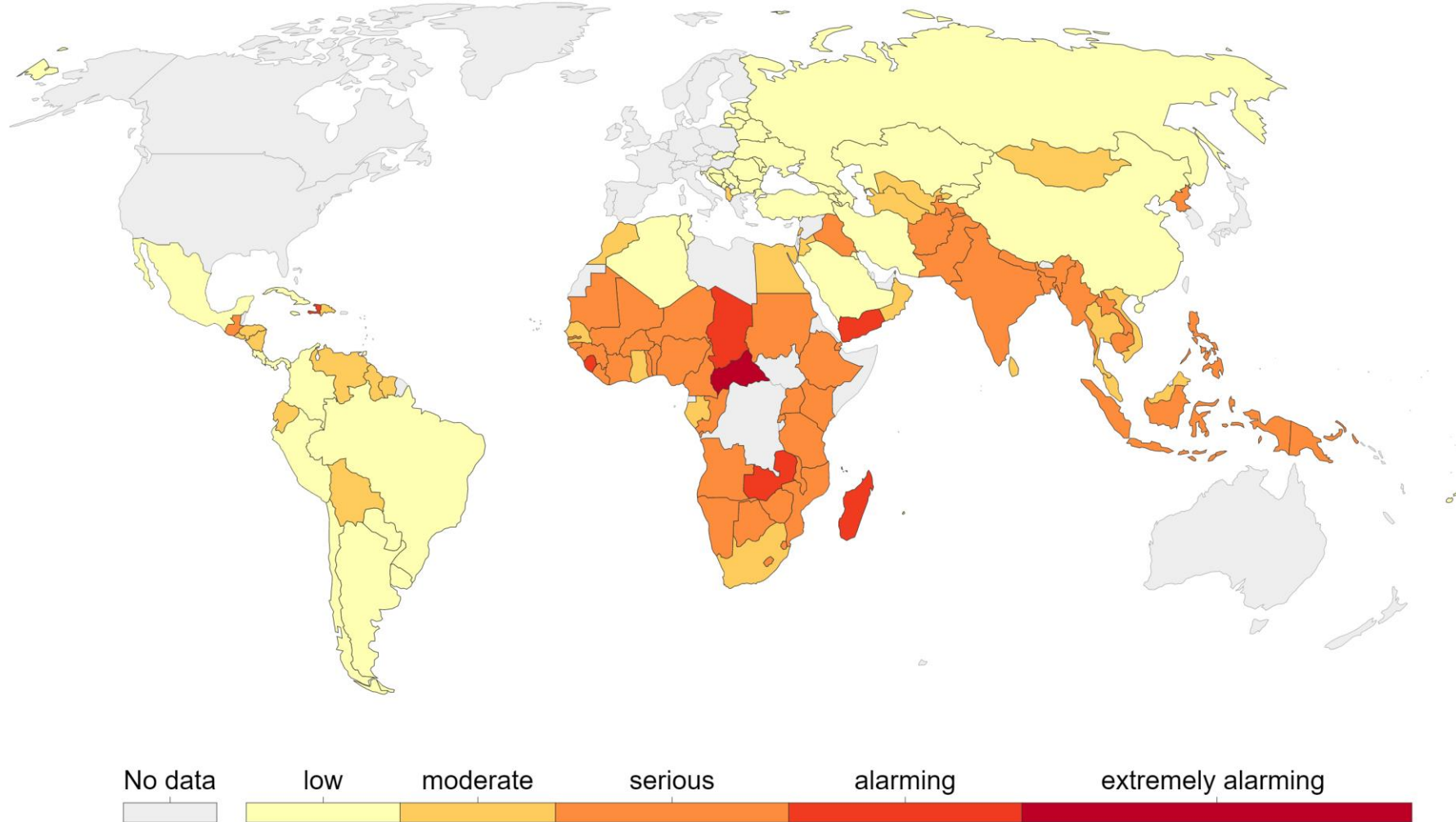
- מה נותנת מרים נבטאנזי לילדיה לאכול? מה אתם אוכלים?
- היכנסו לקישור הבא: [OUR WORLD IN DATA](#)

הקישור הוא לנתונים בנושא רעב בעולם.

אוסטרליה	אסיה	אירופה	אפריקה	אמריקה הדרומית	אמריקה הצפונית	יבשת
						מהי רמת הרעב ביבשת
						מדינות יוצאות דופן ביבשת לטובה / לרעה

Global Hunger Index, 2018

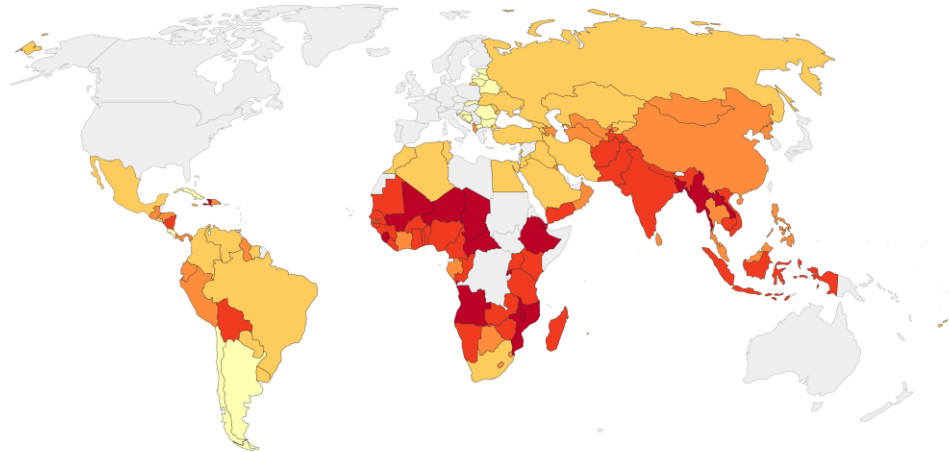
The index score comprises of four key hunger indicators: prevalence of undernourishment; childhood wasting; childhood stunting; and child mortality. It's measured on a 100-point scale where 0 is the best score (no hunger) and 100 the worst. A score ≥ 50 is defined as 'extremely alarming'; 35-50 as 'alarming'; 20-35 as 'serious'; 10-20 as 'moderate' and under 10 as 'low'.

תארו את ההבדלים במצב הרעב משנת 1992 לשנת 2018. מהם לדעתכם הגורמים לשינוי ?

Global Hunger Index, 1992

The index score comprises of four key hunger indicators: prevalence of undernourishment; childhood wasting; childhood stunting; and child mortality. It's measured on a 100-point scale where 0 is the best score (no hunger) and 100 the worst. A score ≥ 50 is defined as 'extremely alarming'; 35-50 as 'alarming'; 20-35 as 'serious'; 10-20 as 'moderate' and under 10 as 'low'.

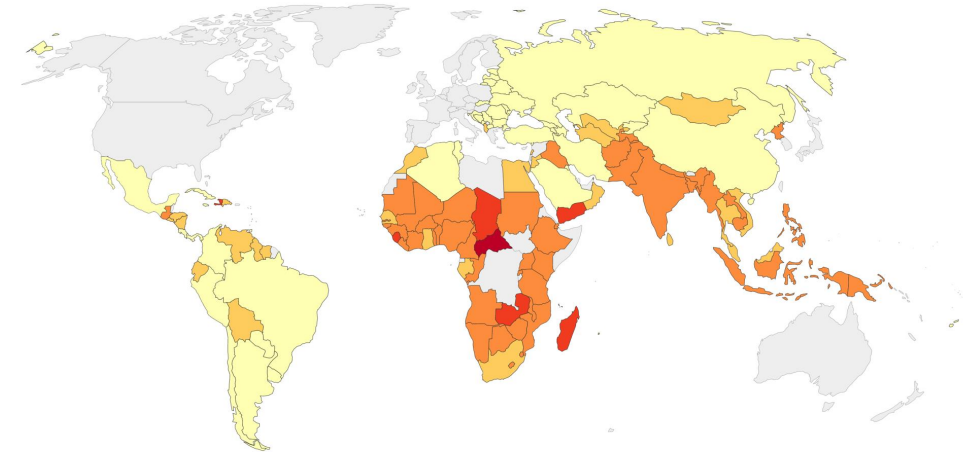

Source: International Food Policy Research Institute (2018)

OurWorldInData.org/hunger-and-undernourishment • CC BY

Global Hunger Index, 2018

The index score comprises of four key hunger indicators: prevalence of undernourishment; childhood wasting; childhood stunting; and child mortality. It's measured on a 100-point scale where 0 is the best score (no hunger) and 100 the worst. A score ≥ 50 is defined as 'extremely alarming'; 35-50 as 'alarming'; 20-35 as 'serious'; 10-20 as 'moderate' and under 10 as 'low'.

Source: International Food Policy Research Institute (2018)

OurWorldInData.org/hunger-and-undernourishment • CC BY

תת תזונה – מצב שבו צריכת האנרגיה של אדם נמצאת לאורך זמן מתחת למינימום הדרוש לקיום חיים בריאים.

רעב סמוי – מצב תזונתי לקוי שבו המזון הנצרך אינו מכיל את הוויטמינים והמינרלים הדרושים לגוף לשם תפקוד תקין. במצב זה האדם אינו סובל מתחושת רעב ומחסור באנרגיה, אך הוא צפוי לפתח מומים ומחלות ואף למות.

ביטחון תזונתי – מצב שבו לאנשים יש גישה בטוחה לאוכל מזין בכמויות הנדרשות לגדילה ולהתפתחות נורמלית ולחיים פעילים ובריאים.

רעב הוא מצב ביולוגי שבו האדם חש צורך באוכל. כל מי ש"דילג" על ארוחה או צם לזמן מה, מכיר תחושה זו. אבל תופעת הרעב שנתמקד בה בפרק זה היא מצב קיצוני של מחסור במזון לאורך זמן. זהו מצב של תת תזונה*, שבו האדם צורך לאורך זמן ממושך כמות קלוריות (אנרגיה) הנמוכה מהמינימום הנדרש לקיום חיים בריאים.

סוג נוסף של רעב מכונה "רעב סמוי"*. במצב זה אין לכאורה מחסור במזון ובאנרגיה, אך התפריט שממנו האדם ניזון מכיל מגוון מזונות מצומצם, לעתים אותו אוכל דל מדי יום ביומו. כתוצאה מכך, הגוף אינו מקבל את אבות המזון (הוויטמינים והמינרלים) הנדרשים לתפקוד תקין ולבריאות טובה. שני סוגי הרעב מביאים לתחלואה, למומים ואף למוות. עם זאת, הרעב הסמוי כשמו כן הוא – לעתים קרובות קשה להבחין בו, ולכן הוא מזעזע את המתבוננים מבחוץ פחות מאשר הרעב הגלוי.

רעב הוא בדרך כלל תוצאה של עוני קיצוני המונע מאנשים להשיג את מוצרי המזון הבסיסיים ביותר עבור בני משפחתם. אוכלוסייה עצומה של בני אדם, רובה במדינות התת-מפותחות, מצויה ברגע זה במצב של רעב מתמשך. אוכלוסייה גדולה נוספת מצויה כרגע במצב של עוני מתון יותר, שאינו כולל רעב, אך היא יכולה להידרדר למצב של רעב כתוצאה משינויים פתאומיים בתנאי המחיה – למשל עליית מחירי המזון או פגעי טבע שונים (בצורת, שיטפון וכדומה).

גם במדינות מפותחות ישנה אוכלוסייה ענייה הסובלת מתזונה לקויה ומרעב. בארה"ב, למשל, בשנת 2009, אחד מכל 8 אנשים (אחד מכל 4 ילדים!) היה זקוק לתלוי מזון במימון ממשלתי כדי לקנות לעצמו אוכל. ההבדל המהותי בין הרעבים במדינות הפחות-מפותחות לרעבים במדינות המפותחות הוא הנגישות לסיוע ועומק הרעב, ועל כך בהמשך.

המעוניינים להרחיב
מוזמנים לעיין במידע
בקישור הבא:
[האדם במרחב החברתי](#)
[תרבותי – רעב](#)
[עמודים 218-241](#)

ביטחון תזונתי

ארגונים בין-לאומיים הנלחמים בתופעת הרעב, כגון תכנית המזון העולמית של האו"ם (WFP), שואפים להביא את אוכלוסיית העולם למצב של ביטחון תזונתי*: מצב שבו יש לכל בני האדם באוכלוסייה נגישות פיזית וכלכלית לכמות מספקת של אוכל מזין המאפשרת להם לקיים אורח חיים בריא ופעיל. ארבעת התנאים הבסיסיים למצב זה הם:

- **כמות** מספקת של מזון.
- **אספקה סדירה** של מזון, ללא תנודות עונתיות או שנתיות.
- **נגישות** למזון וקיומם של אמצעים (פיזיים וכלכליים) להשיגו.
- **איכות** סבירה ובטיחות תברואתית של המזון.

כשאחד או כמה מהתנאים הללו לא מתקיימים, עבור אדם בודד או עבור אוכלוסייה שלמה, שורר מצב של חוסר ביטחון תזונתי. כיום, קבוצות אוכלוסייה גדולות ורבות מצויות במצב של חוסר ביטחון תזונתי. כלומר, הן סובלות מרעב כרוני (רעב ממושך). מיהן האוכלוסיות הסובלות רעב יותר מאחרות? כיצד מודדים רעב וכיצד נוכל לאמוד את מצבן היחסי של קבוצות שונות בעולם ביחס לשאיפה לביטחון תזונתי? נציג שלושה מדדים למצבי רעב העונים על שאלות אלה.

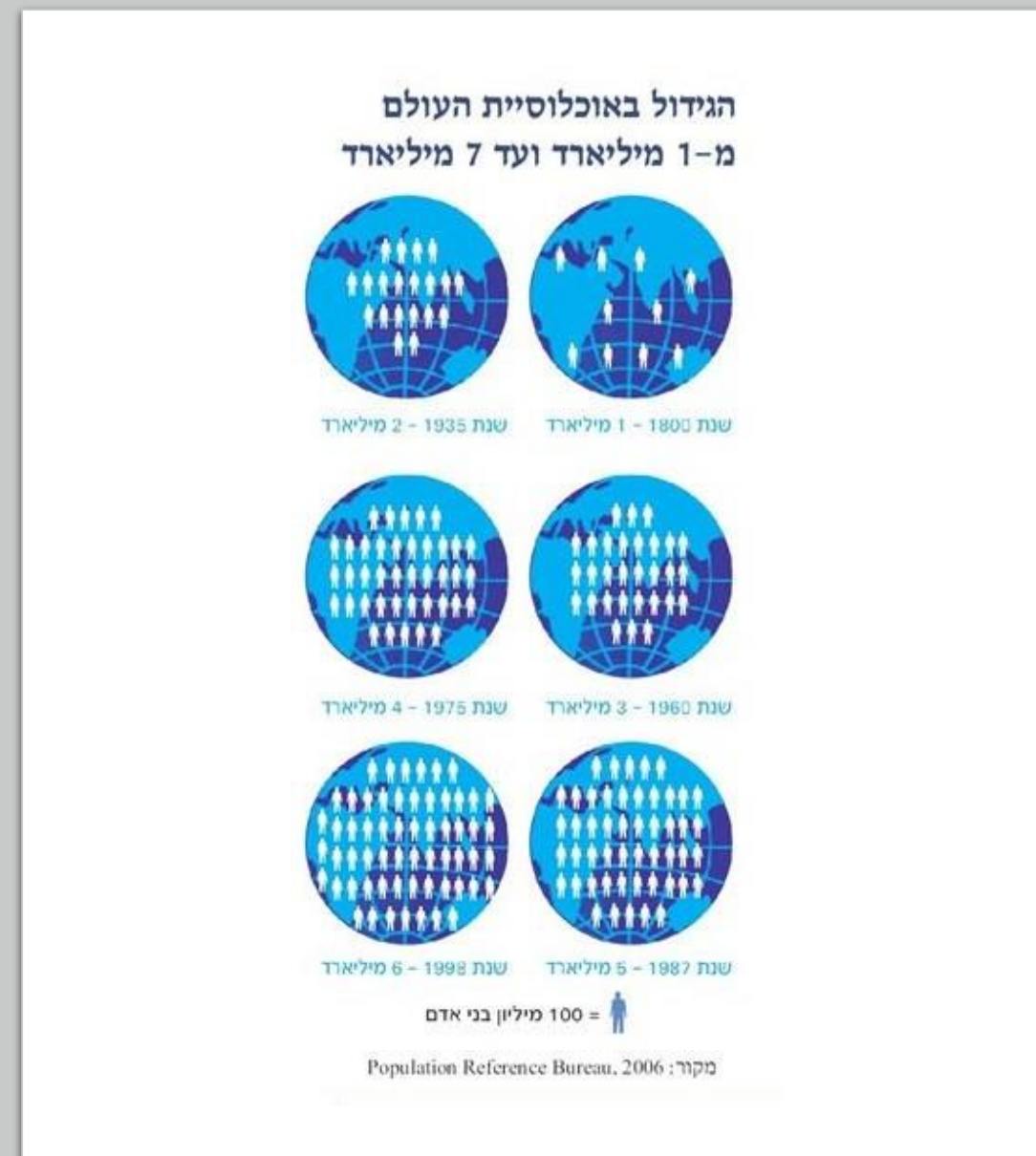
כמה אנשים יש בעולם?

קצב גידול האוכלוסייה

1. מלאו את הטבלה הבאה לפי האיור:

מספר השנים שעברו עד שנוסף מיליארד חדש	גודל האוכלוסייה (מיליארד)
	1-2
	3-4
	5-6

2. הסיקו מסקנה מהטבלה.

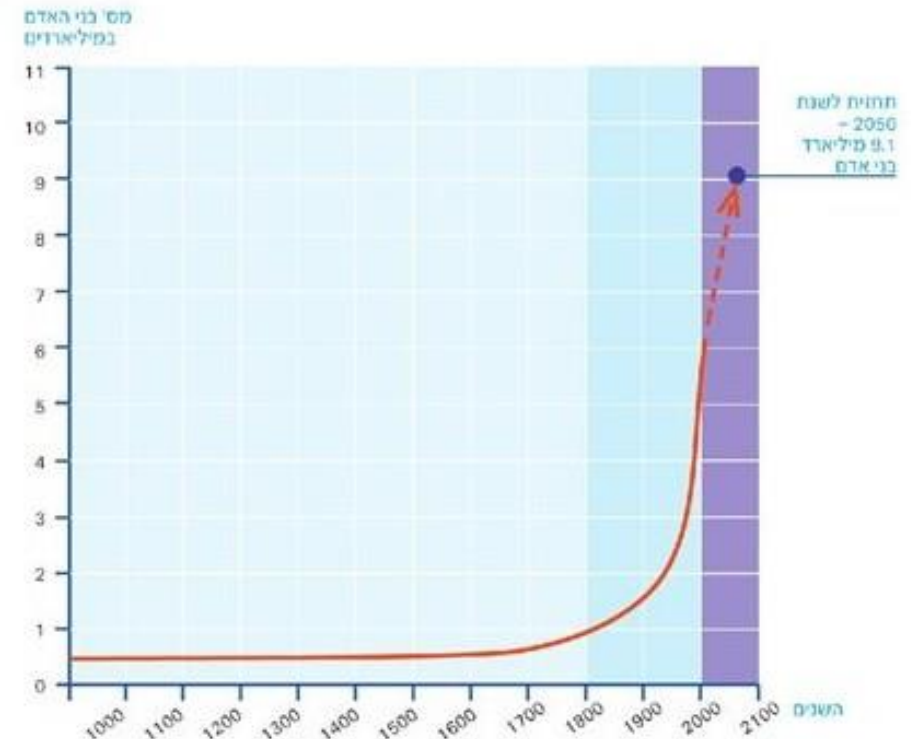

גרף הגידול באוכלוסיית העולם במהלך ההיסטוריה

התבוננו בגרף וענו

- מה היה גודל האוכלוסייה בעולם בשנת 1000 לספירה?
- מה היה גודל האוכלוסייה בעולם בשנת 1600?
- מה היה גודל האוכלוסייה בעולם בשנת 1900?
- מה היה גודל האוכלוסייה בעולם בשנת 2000?

הגידול באוכלוסיית העולם במהלך ההיסטוריה

מקור: World Population Prospects, 2004

כמה אנשים יש בעולם?
מהו קצב הריבוי הטבעי בעולם?

הכנסו [לקישור הבא](#) ונסו לגלות

מהו קצב הריבוי הטבעי בעולם?

- צלמו את המסך עם כניסתכם לאתר שבקישור
- צלמו את המסך ב-5 הדקות האחרונות של השיעור
- מה השתנה?
- כמה אנשים נולדו?
- כמה אנשים מתו?
- מהי המדינה בה קצב הריבוי הטבעי גבוה יותר, סין או הודו?

מה השתנה?

Current World Population

7,810,755,310

[view all people on 1 page >](#)

TODAY

Births today

14,158

Deaths today

5,944

Population Growth today

8,214

THIS YEAR

Births this year

97,098,919

Deaths this year

40,764,452

Population Growth this year

56,334,466

- לפניכם צילום מסך מ-10.9.2020
- בכמה גדלה אוכלוסיית העולם מאז ועד היום?

מה השתנה?

• לפניכם צילום מסך
מ-10.9.2020

• בכמה גדלה האוכלוסייה
במדינות נבחרות מאז
ועד היום?

TOP 20 LARGEST COUNTRIES BY POPULATION (LIVE)

1		China	1,440,413,413	11		Japan	126,401,277
2		India	1,382,686,292	12		Ethiopia	115,538,336
3		U.S.A.	331,384,228	13		Philippines	109,870,767
4		Indonesia	274,095,927	14		Egypt	102,720,736
5		Pakistan	221,751,520	15		Vietnam	97,511,500
6		Brazil	212,856,967	16		D.R. Congo	90,115,415
7		Nigeria	207,170,807	17		Turkey	84,518,688
8		Bangladesh	165,013,769	18		Germany	83,836,415
9		Russia	145,946,672	19		Iran	84,206,331
10		Mexico	129,200,770	20		Thailand	69,834,251

[see all countries >](#) | [1950 rank >](#) | [2050 rank >](#)

רגע לפני שממשיכים...

שתפו אותנו במשפט אחד מבין השלושה:

- דבר אחד שסקרן או הלהיב אותי
- דבר אחד שהתחדש לי
- שאלה שמטרידה אותי

מה הבעיה?

- התבוננו בסרטון הבא:

- [7 Billion: How Did We Get So Big So Fast?](#) | SKUNK BEAR

- מה השאלה / בעיה שמוצגת בסרטון?

- הציעו רעיונות ודרכים להתמודדות עם הנושא.

קצב הריבוי הטבעי

אוכלוסיית העולם גדלה כתוצאה מריבוי טבעי

ריבוי טבעי – ההפרש בין מספר הנולדים למספר המתים באוכלוסייה מסוימת במהלך תקופה מסוימת.

שיעור הריבוי הטבעי – ההפרש בין מספר הנולדים למספר המתים בשנה מסוימת, לכל 1,000 בני אדם (בפרומילים), או לכל 100 בני אדם (באחוזים).

שיעור הילודה – מספר הנולדים באוכלוסייה בשנה מסוימת, לכל 1,000 בני אדם או לכל 100 איש (באחוזים).

שיעור התמותה – מספר המתים באוכלוסייה בשנה מסוימת, לכל 1,000 בני אדם או לכל 100 איש (באחוזים).

• איך מחשבים את קצב הריבוי טבעי?

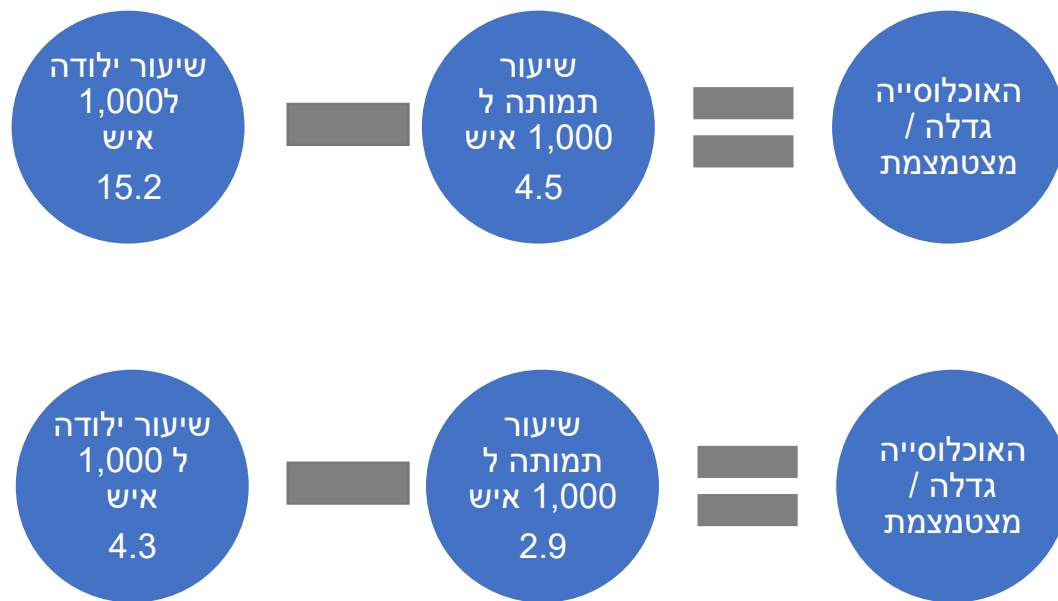
• מחשבים כמה אנשים נוספו לאוכלוסייה על כל 1000 איש.

איך מחשבים את שיעור הריבוי הטבעי?

שיעור הריבוי הטבעי מורכב משני מדדים: שיעור הילודה* ושיעור התמותה* – ההפרש בין מדדים אלה נותן את שיעור הריבוי הטבעי באוכלוסייה בשנה מסוימת. שינויים באחד משני המדדים האלה יגרמו לשינוי בשיעור הריבוי הטבעי.

חישוב לדוגמה: בשנת 2008 היו 20 לידות לכל 1,000 בני אדם בעולם, ובאחוזים (ל-100 איש בעולם) – 2%. התמותה הייתה 8 בני אדם לכל 1,000 איש, ובאחוזים – 0.8%. שיעור הריבוי הטבעי העולמי באותה שנה היה, אם כך, 12 איש לכל 1,000 בני אדם, או – 1.2%.

האם בכל המדינות יש גידול אוכלוסייה?

- לפניכם נתונים של שתי מדינות.

- באיזה מדינה יש גידול אוכלוסייה ובאיזה מדינה האוכלוסייה מצטמצמת?

- ריבוי טבעי שלילי –

כאשר שיעור התמותה גדול משיעור הילודה.

- האוכלוסייה מצטמצמת

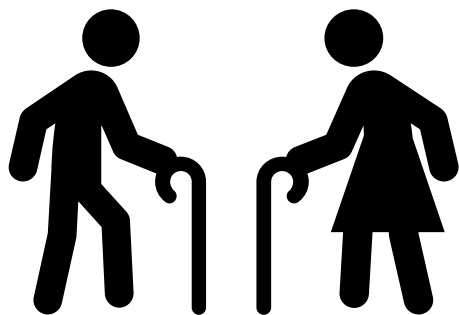
הרכב הגילים של האוכלוסייה

קבוצת הקשישים

בני 65 ומעלה

אינה עובדת

תלויים בקבוצת המבוגרים.

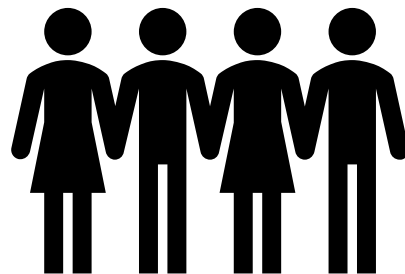

קבוצת המבוגרים

בני 15-65

הקבוצה העובדת

כוח העבודה - המפרנסים

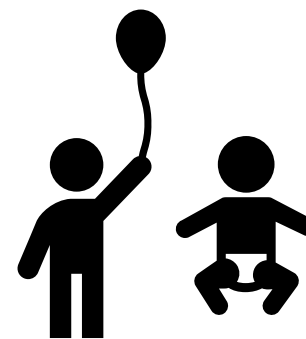

קבוצת הילדים

בני 0-14

אינה עובדת

תלויים בקבוצת המבוגרים שמפרנסת אותה.

הרכב הגילים של האוכלוסייה

מדוע חשוב לדעת מהו הרכב האוכלוסייה?

מידע זה מאפשר לתכנן את הכלכלה והבניה במדינה לפי הצרכים המיוחדים של קבוצות הגיל באוכלוסייה.

נניח שאתם יועצים לראש העיר.

כיצד תייעצו לו לתכנן את העיר מבחינת תשתיות, מוסדות ציבור, מגורים, מסחר, תעשייה.

- אם בעיר יש קבוצה גדולה מאוד של ילדים צעירים?
- אם בעיר יש קבוצה גדולה של קשישים?
- אם בעיר יש קבוצה גדולה של בוגרים בגילאי 25-30?

הרכב אוכלוסיית העולם משתנה

הרכב הגילים של האוכלוסייה

נהוג למיין את האוכלוסייה ל-3 קבוצות גיל, בהתאם לתפקיד החברתי והכלכלי של כל אחת מקבוצות אלה:

ילדים: בני 0-14

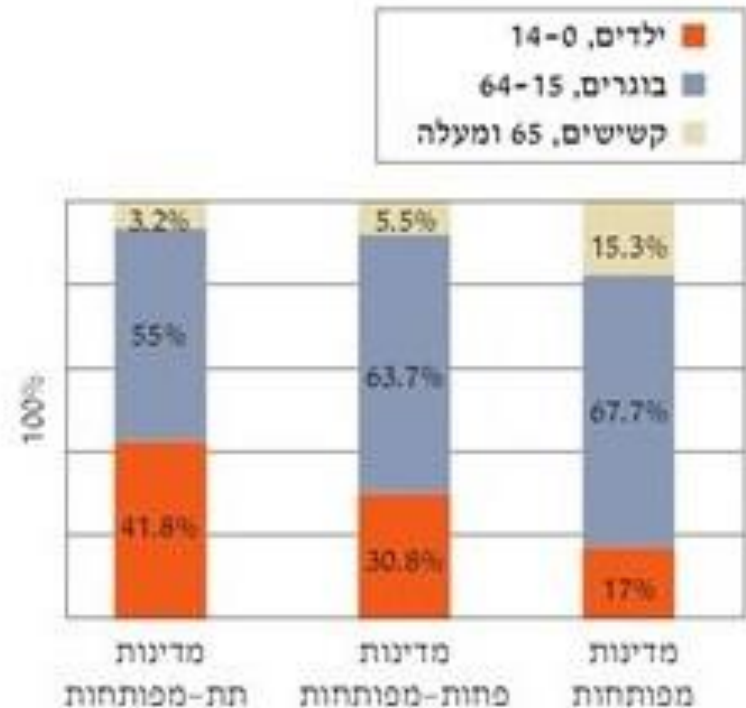
בוגרים: בני 15-65

קשישים: בני 65 ומעלה.

העלייה בתוחלת החיים הביאה לגידול מהיר במספר הקשישים החיים שנים ארוכות. על כן יש המבחינים כיום בקבוצת גיל נוספת: קשישים מאוד – בני 80 ומעלה.

מדוע חשוב לדעת מהו הרכב האוכלוסייה? כי המידע הזה מאפשר לגופים שונים – ציבוריים ופרטיים – להיערך בהתאם לצרכים המיוחדים של קבוצות הגיל וקבוצות המין באוכלוסייה. לדוגמה: אפשר לתכנן את מספר בתי הספר ביישוב מסוים בהתאם למספר התלמידים הלומדים ביישוב; אפשר לתכנן את מספר בתי האבות בהתאם למספר הקשישים; אפשר לתכנן את מספר הדירות שייבנו בהתאם למספר הבוגרים באוכלוסייה; ואפשר לתכנן את הגיוס לצבא בשנה מסוימת על פי מספר הצעירים בגיל גיוס.

הרכב הגילים הממוצע במדינות מפותחות, פחות-מפותחות ותת-מפותחות, 2008 (באחוזים מכלל האוכלוסייה)

מקור: U.S. Census Bureau, 2006

הרכב הגילים של האוכלוסייה

קבוצת הקשישים

בני 65 ומעלה

אינה עובדת

תלויים בקבוצת המבוגרים.

קבוצת המבוגרים

בני 15-65

הקבוצה העובדת

כוח העבודה - המפרנסים

קבוצת הילדים

בני 0-14

אינה עובדת

תלויים בקבוצת המבוגרים שמפרנסת אותה.

במדינות ברמת פיתוח גבוהה

קבוצת המבוגרים המפרנסים עוזרת לשמור על יציבות קרנות הפנסיה מהם מושכים הקשישים את קצבאות הפנסיה.

במדינות ברמת פיתוח נמוכה

המבוגרים- המפרנסים תומכים בהוריהם הקשישים.

במדינות ברמת פיתוח גבוהה

רוב הנשים עובדות

במדינות ברמת פיתוח נמוכה

רוב הנשים לא עובדות

במדינות ברמת פיתוח גבוהה

ילדים לא עובדים

במדינות ברמת פיתוח נמוכה

לפעמים ילדים עובדים

מושגים ומדדים דמוגרפיים

ריבוי טבעי

ההפרש בין מספר הנולדים למספר המתים באוכלוסייה מסוימת במהלך תקופה מסוימת

שיעור התמותה

מספר המתים באוכלוסייה בשנה מסוימת, לכל 1,000 בני אדם או לכל 100 איש (באחוזים).

שיעור הילודה

מספר הנולדים באוכלוסייה בשנה מסוימת, לכל 1,000 בני אדם או לכל 100 איש (באחוזים).

שיעור הריבוי הטבעי

ההפרש בין מספר הנולדים למספר המתים בשנה מסוימת, לכל 1,000 בני אדם או לכל 100 בני אדם (באחוזים).

זמן הכפלת האוכלוסייה

השנים הנדרשות לאוכלוסייה במדינה על מנת להכפיל את עצמה, בהנחה ששיעור הריבוי הטבעי בה קבוע.

תוחלת החיים

אורך החיים הממוצע הצפוי לאדם החי במקום מסוים ביום היוולדו. כמה שנים יחיה אדם.

פירמידת הגילים והמינים

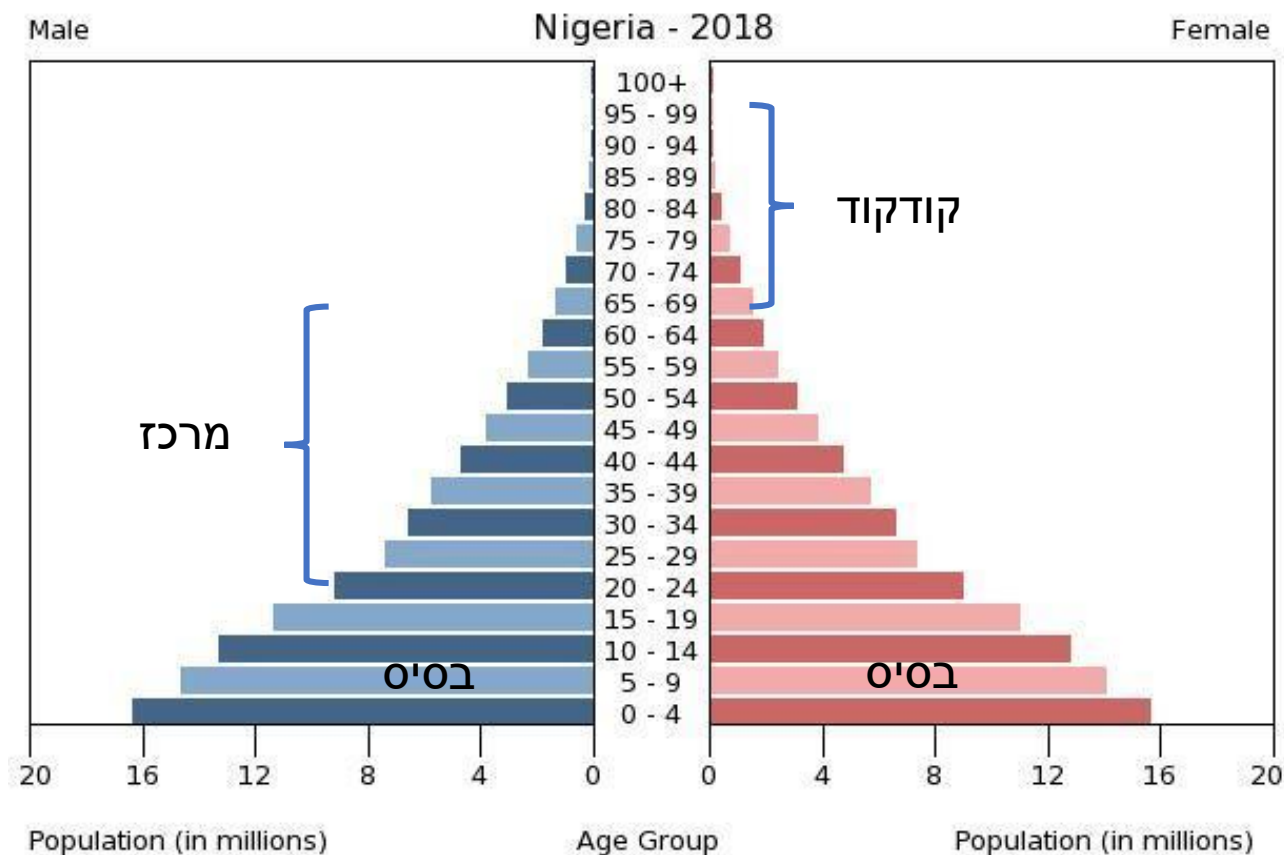
- אפשר להציג את הרכב הגילים של האוכלוסייה בעזרת דיאגרמה.
- בעזרת הדיאגרמה הנקראת פירמידת הגילים והמינים קל יותר להשוות את הרכב האוכלוסייה של מדינות שונות וללמוד על המדינות.

בשקפים הבאים תכירו דוגמאות לפירמידות גילים ומינים של מדינות שונות.
לקריאת הפירמידות נשתמש במושגים:
קובצת התלויים, המפרנסים, הקשישים, הבוגרים, הילדים
שיעור ילודה, שיעור תמותה, תוחלת חיים

פירמידת הגילים

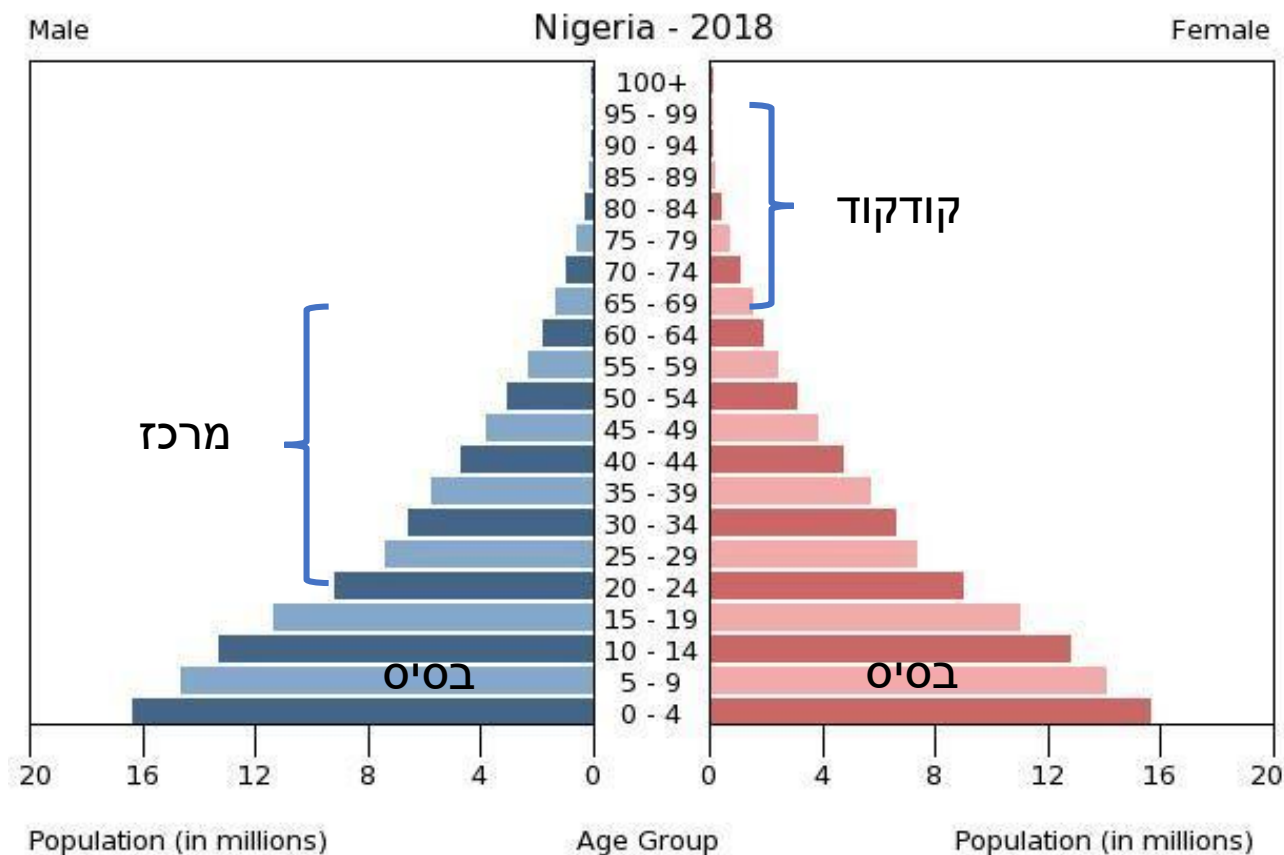
- התבוננו בסרטון הבא:
- [פירמידת הגילים](#) (אגם ושדה)
- (מומלץ לקפוץ ל1:30 ולהתחיל את הצפיה משם (מומלץ לסיים ב4.06)
- בשקפים הבאים תועלו לעבור על המידע בנחת ולהרחיב

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

- **קודקוד** – החלק המתאר את קבוצת הקשישים מגיל 65 ומעלה.
- כשהקודקוד צר סימן שתוחלת החיים נמוכה וכמות הקשישים קטנה יחסית.
- **בסיס** – החלק המתאר את קבוצת הילדים מגיל 0-14.
- כשהבסיס רחב סימן ששיעור הילודה גבוה וכמות הילדים ביחס לאוכלוסייה כולה גדולה.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

- פירמידה שיש לה

- קודקוד – צר

- בסיס – רחב

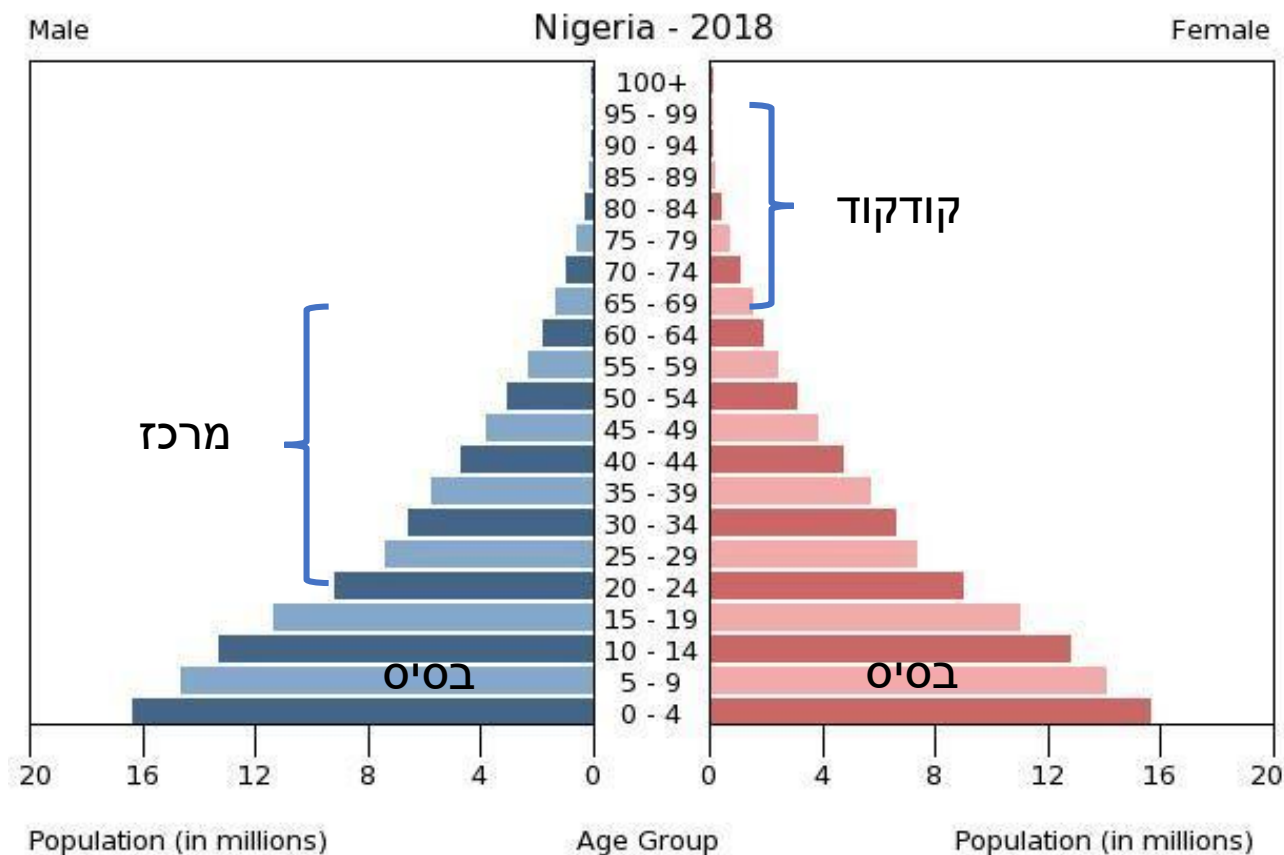
- היא פירמידה של

מדינה ברמת פיתוח נמוכה.

- שיעור הילודה גבוה

- תוחלת החיים נמוכה.

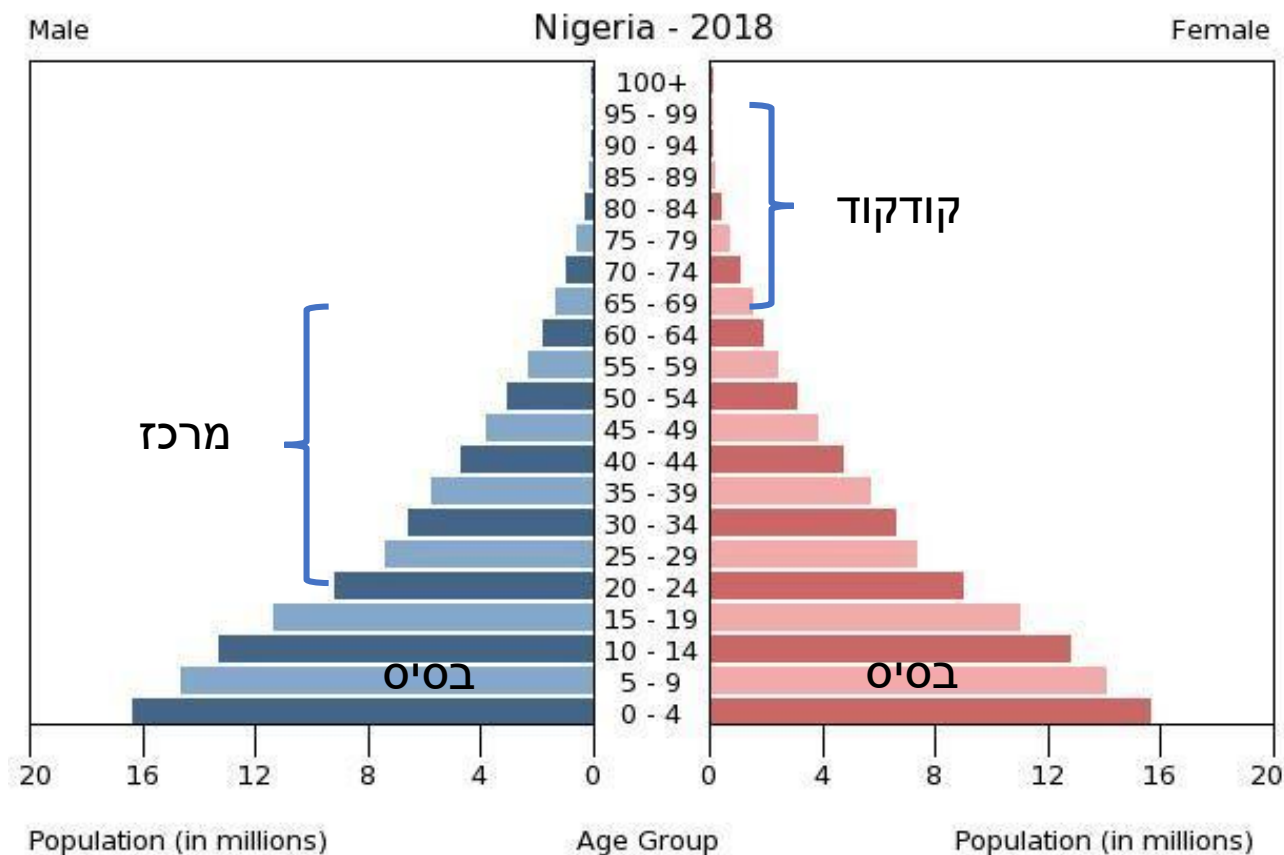
בואו נכיר את חלקי הפירמידה

מה אפשר ללמוד על החיים במדינה שכך נראית הפירמידה שלה?

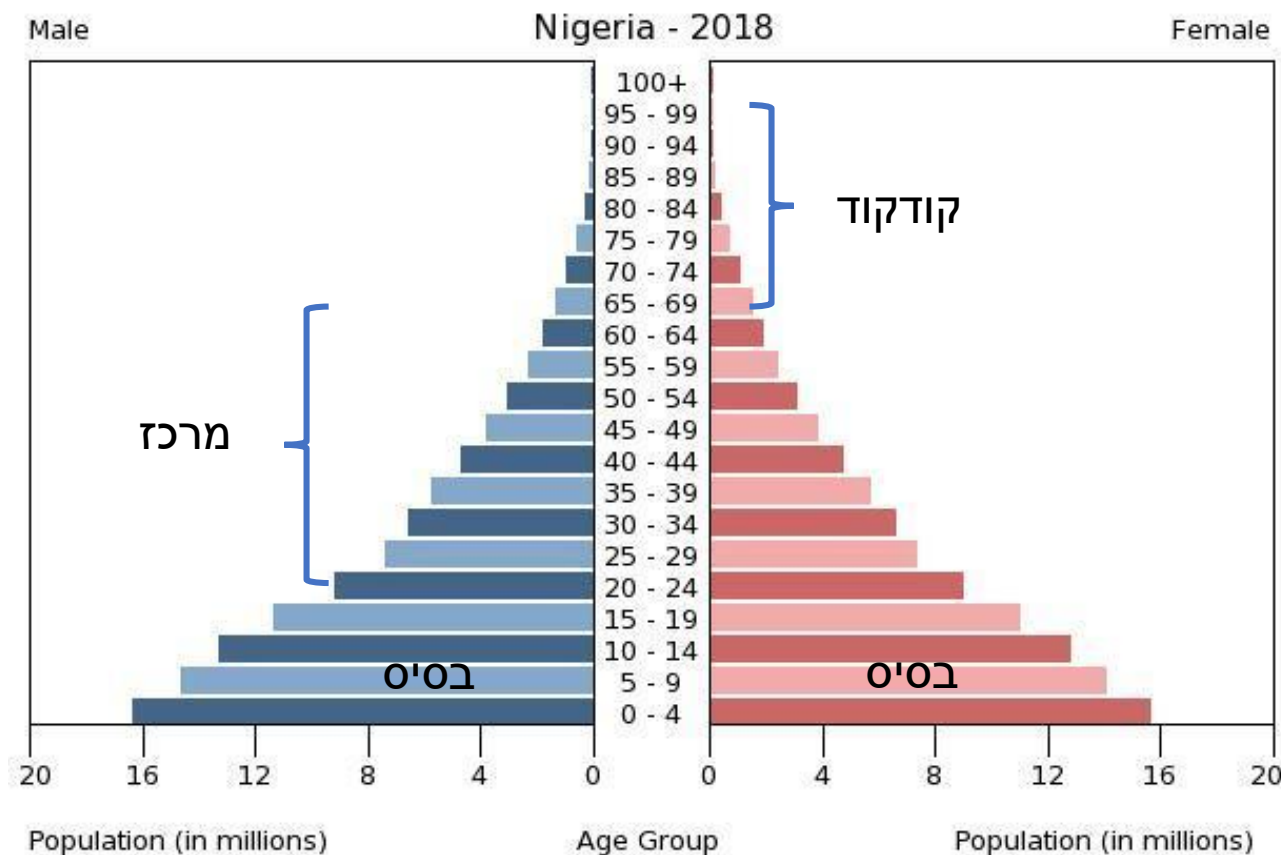
- שיעור ילודה גבוהה –
- נשים מתחתנות בגיל צעיר
- מולידות הרבה ילדים
- אין שימוש באמצעי מניעה
- ילדים הם כוח עבודה במשפחה
- ברוב המדינות שכך נראית הפירמידה שלהן, מעמד האישה נמוך ולא שוויוני.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

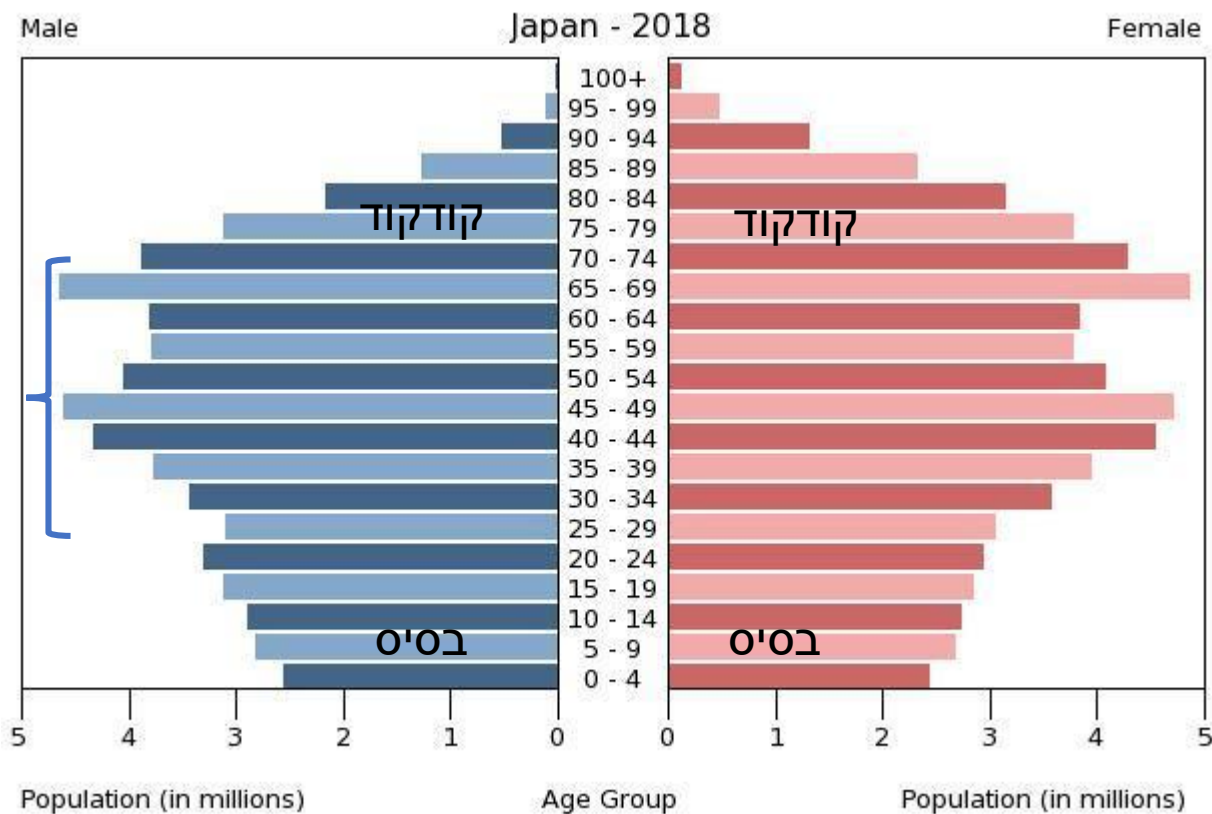
- מה אפשר ללמוד על החיים במדינה שכך נראית הפירמידה שלה?
- תוחלת החיים נמוכה כי:
- רפואה ברמה נמוכה – אין הרבה רופאים, אין מספיק בתי חולים, מחסור בצידוד רפואי ותרופות.
- תזונה – לא תמיד עשירה ומגוונת, עד מצב של רעב.
- תברואה – אין מים נקיים, ביוב זורם ברחובות, אין פינוי מסודר של זבל.
- המדינה עניה. מעמד האישה נמוך והיא אינה עובדת, יש הרבה ילדים - הרבה תלויים ומעט מפרנסים.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

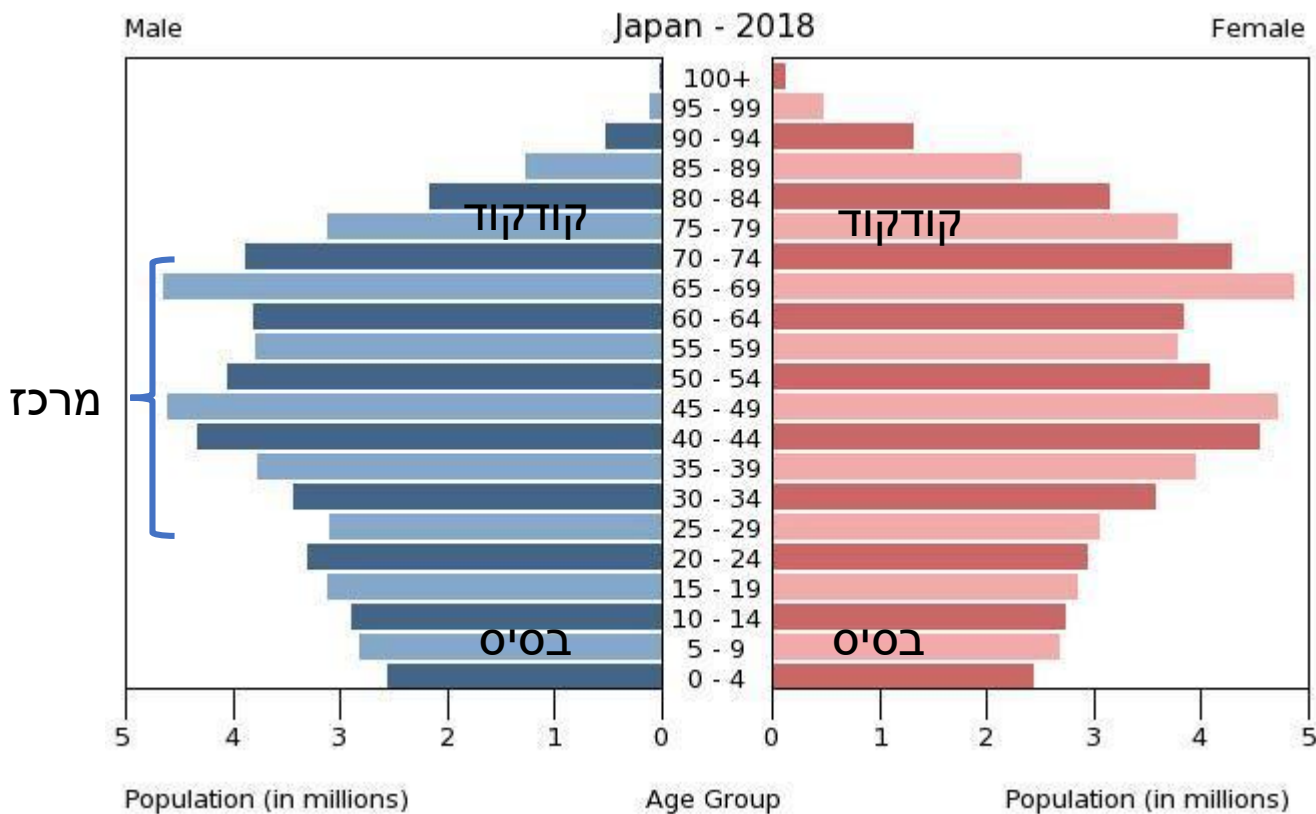
- איזה בעיות יש למדינה שכך ניראית הפירמידה שלה?
- המדינה עניה. מעמד האישה נמוך והיא אינה עובדת, יש הרבה ילדים - הרבה תלויים ומעט מפרנסים.
- מה צריך לעשות כדי לשפר את המצב?
- להעלות את מעמד האישה ולצרף נשים לשוק העבודה
- ללמד שימוש באמצעי מניעה וכך להקטין את שיעור הילודה ואת מספר התלויים
- להשקיע בהשכלה, במיוחד בהשכלת נשים.
- ככל שנשים יותר משכילות הן מולידות פחות ילדים ותורמות יותר לכלכלת המדינה.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

- **קודקוד** – החלק המתאר את קבוצת הקשישים מגיל 65 ומעלה.
- כשהקודקוד רחב סימן שתוחלת החיים גבוהה וכמות הקשישים גדולה יחסית.
- **בסיס** – החלק המתאר את קבוצת הילדים מגיל 0-14.
- כשהבסיס צר (ביחס לקודקוד) סימן ששיעור הילודה נמוך וכמות הילדים ביחס לאוכלוסייה כולה קטנה.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

- פירמידה שיש לה

- קודקוד - רחב

- בסיס - צר

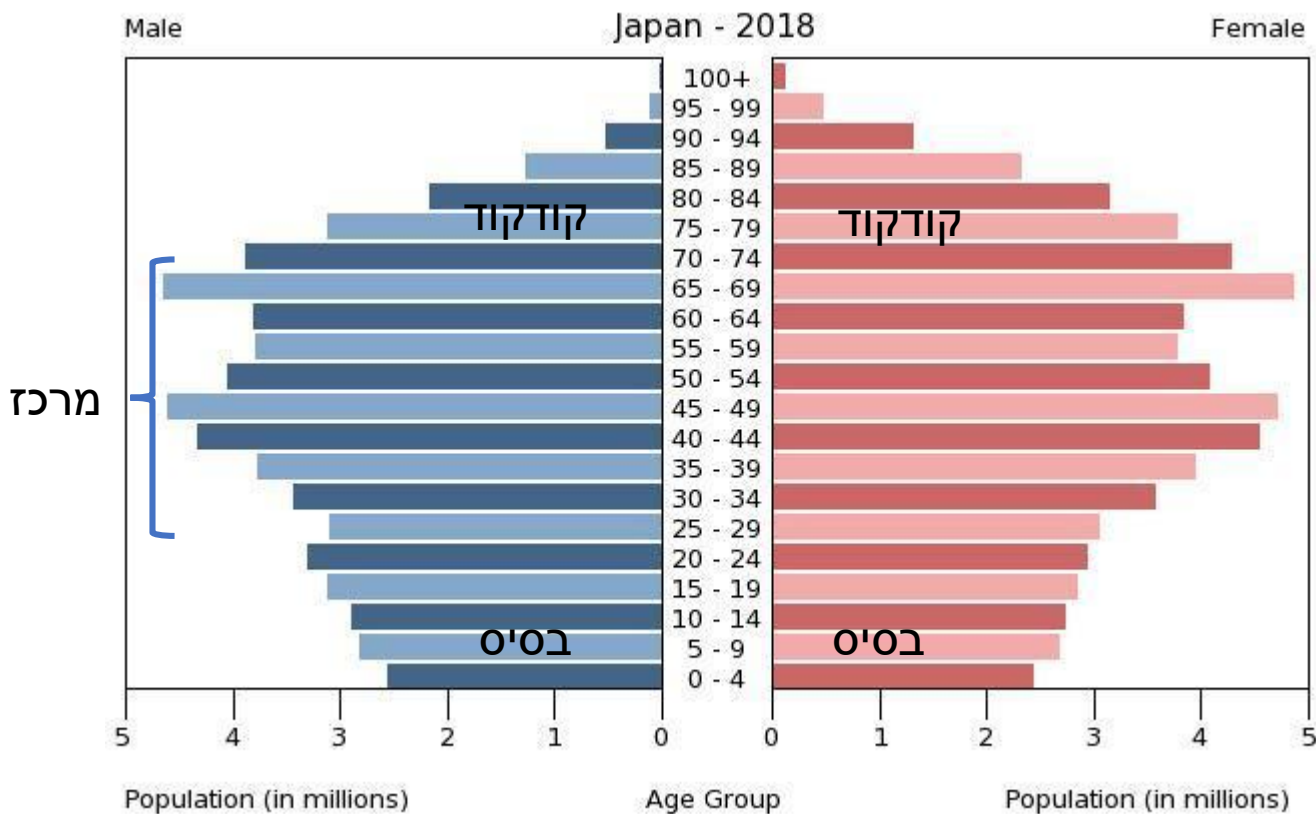
- היא פירמידה של

- **מדינה ברמת פיתוח גבוהה.**

- שיעור הילודה נמוך.

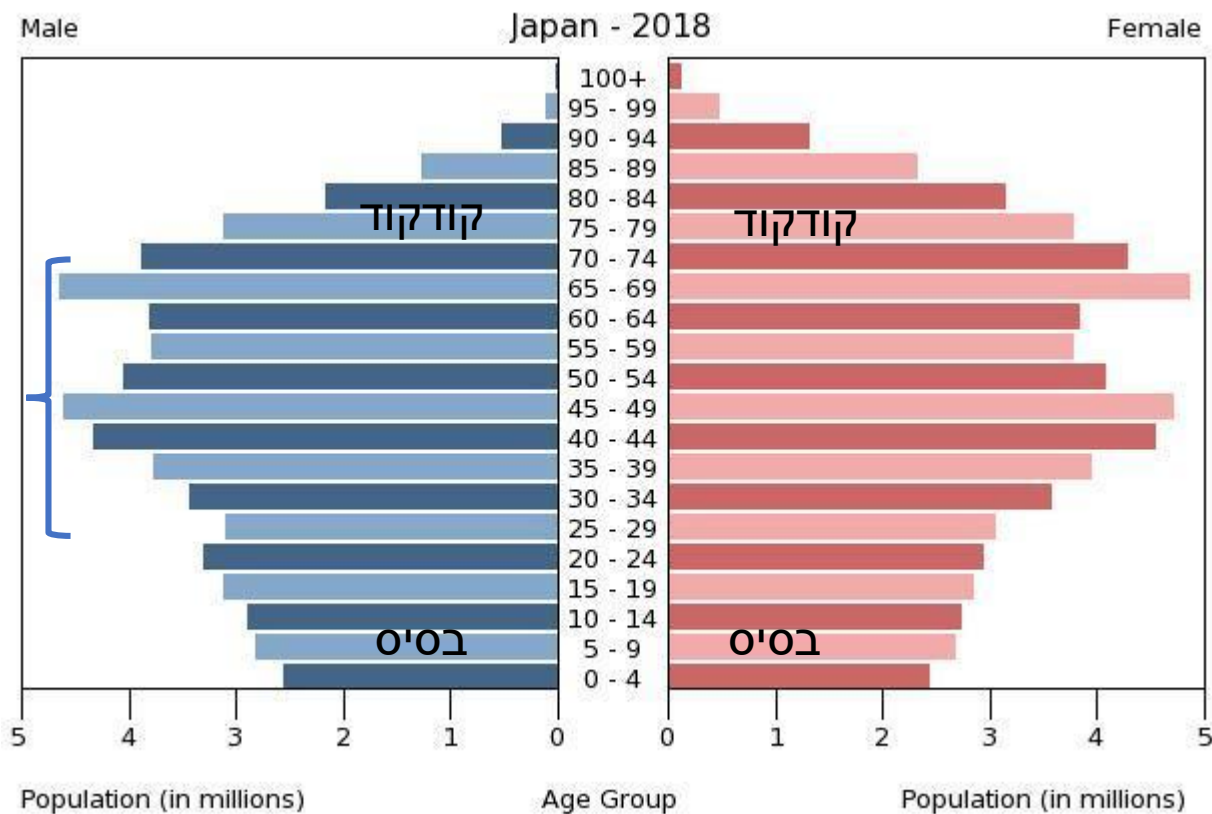
- תוחלת החיים גבוהה.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

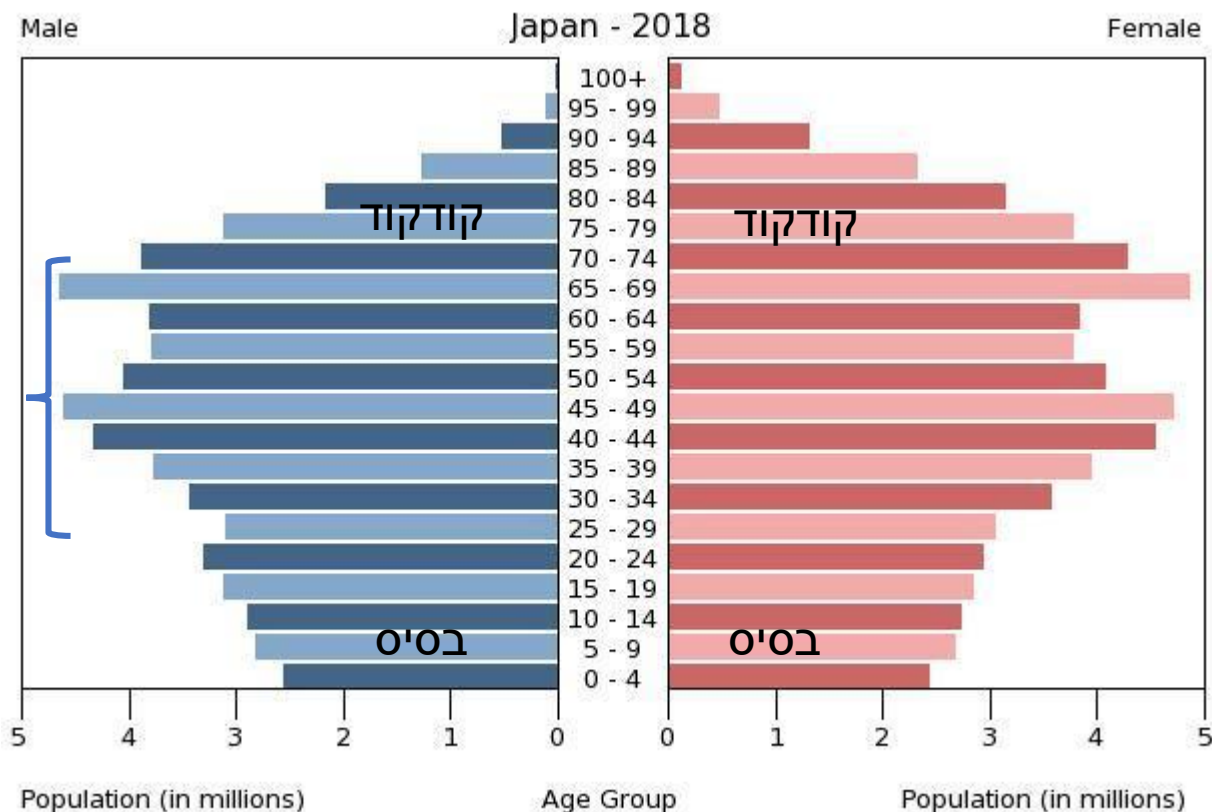
- מה אפשר ללמוד על החיים במדינה שכך נראית הפירמידה שלה?
- שיעור ילודה נמוך –
- נשים מתחתנות בגיל מבוגר
- נשים מפתחות קריירה
- מולידות מעט ילדים
- יש שימוש באמצעי מניעה
- ילדים הם הוצאה כלכלית גדולה
- ברוב המדינות שכך נראית הפירמידה שלהן, מעמד האישה שוויוני.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

- מה אפשר ללמוד על החיים במדינה שכך נראית הפירמידה שלה?
- תוחלת חיים גבוהה כי:
- רפואה ברמה גבוהה – יש הרבה רופאים, בתי חולים מודרניים, ציוד רפואי משוכלל ותרופות גם למחלות קשות.
- תזונה – עשירה ומגוונת, ירקות, בשר, ויטמינים.
- תברואה – מערכת מסודרת של מים נקיים, הפרדה בין ביוב למי שתיה, פינוי זבל.
- המדינה עשירה. הנשים והגברים בגיל העבודה עובדים, יש מעט ילדים והרבה מפרנסים. הקשישים חסכו כספים לפנסיה כשעבדו ואינם זקוקים לתמיכה מהמפרנסים.

בואו נכיר את חלקי הפירמידה

איזה בעיות יש למדינה שכך נראית הפירמידה שלה?

- בזמן הווה - המדינה עשירה. הנשים והגברים בגיל העבודה עובדים, יש מעט ילדים והרבה מפרנסים. הקשישים חסכו כספים לפנסיה כשעבדו ואינם זקוקים לתמיכה מהמפרנסים.
- בעתיד - כמות הקשישים תוסיף לגדול אך כמות הילדים תקטן ולכן בטווח הארוך יהיו פחות מבוגרים ופחות מפרנסים.
- הקבוצה של כוח העבודה תלך ותקטן.
- מעט כסף ממעט עובדים יכנס לקרנות הפנסיה והרבה כסף מהרבה קשישים יצא מקרנות הפנסיה. קרנות הפנסיה בסכנת קריסה.

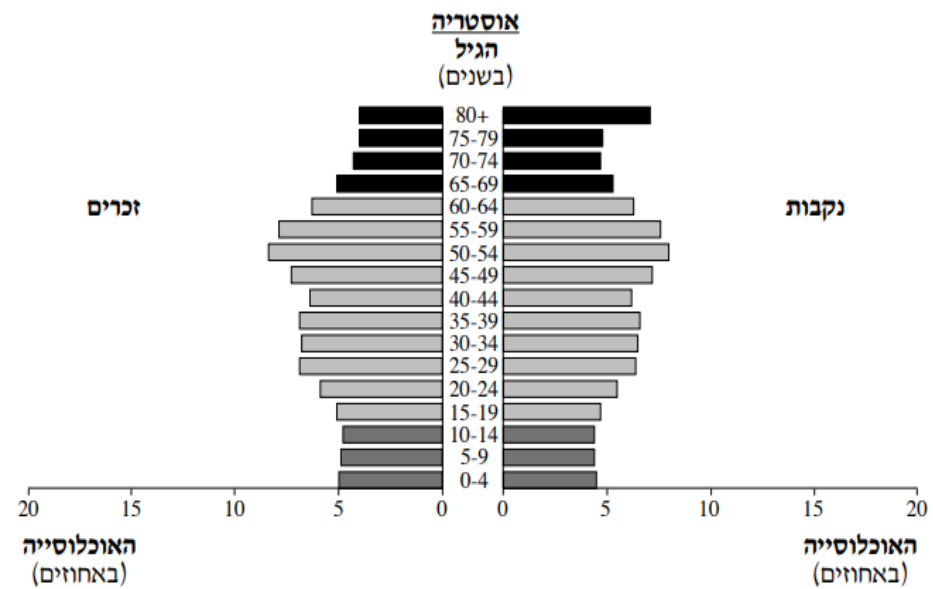
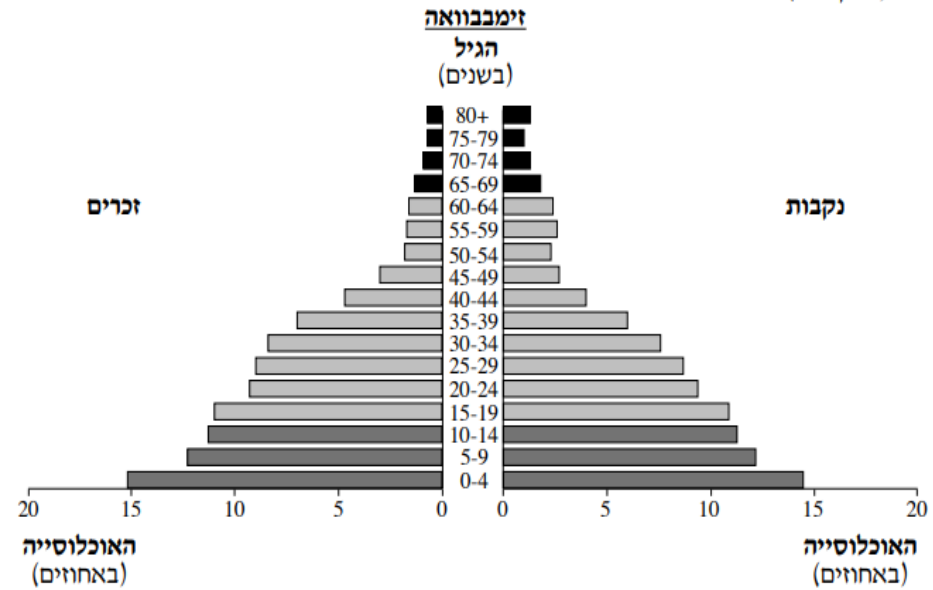
מה צריך לעשות כדי לשפר את המצב?

- פתרון לטווח ארוך - לעודד ילודה. לנסות להרחיב את בסיס הפירמידה.
- לאפשר לנשים חופשת לידה ושמירה על מקום העבודה. לתת מענקים לעזרה בגידול הילדים.
- פתרון לזמן קצר - להזמין מהגרי עבודה כדי להגדיל את כמות המפרנסים.

אילו קשיים עלולים להתעורר במדינות בהן יש הרבה מהגרי עבודה?

שאלה לתרגול

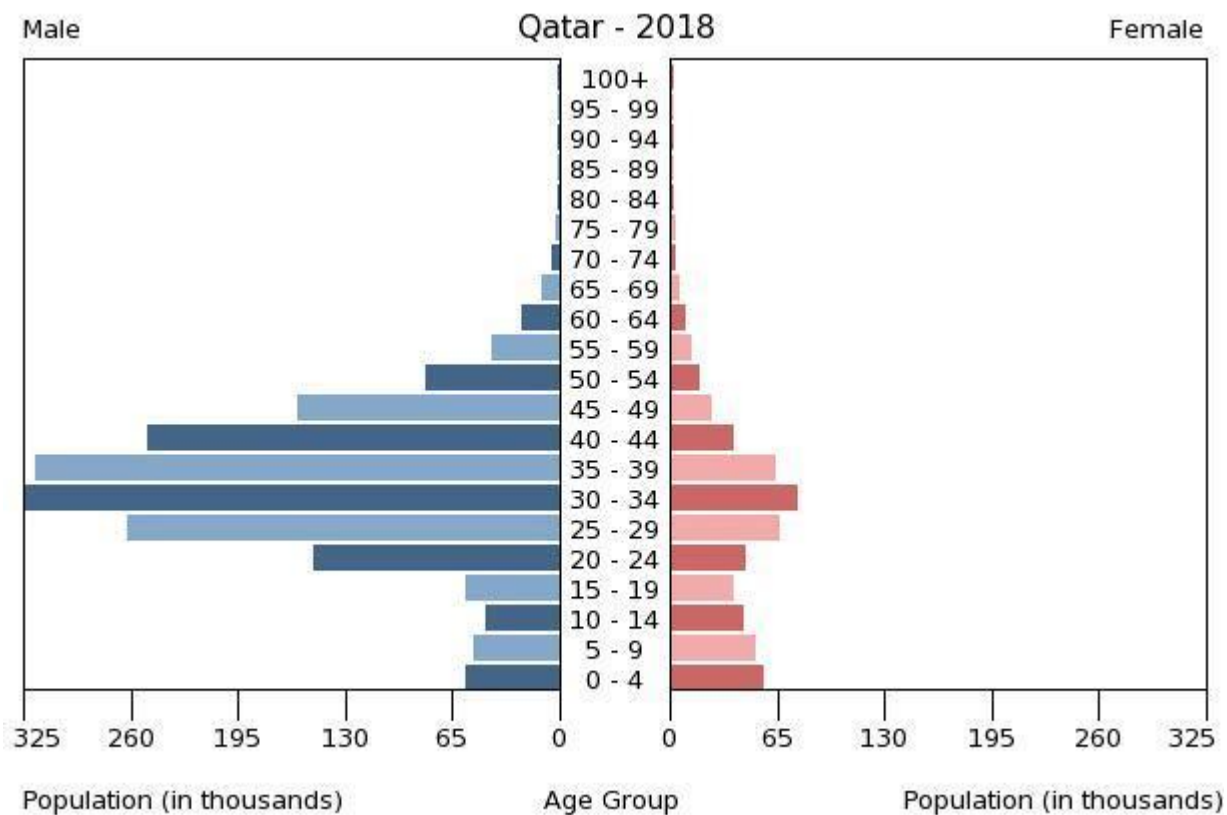
ערוך השוואה בין שתי הפירמידות שלפניך

אוסטריה	זימבבואה	
		בסיס
		קודקוד
		מעמד האישה
		תוחלת חיים
		רמת פיתוח

משימת חקר - מה ניתן ללמוד מהפירמידה הבאה?

1. השלם את הנתונים בטבלה לפי הפירמידה.
2. מה שונה בפירמידה הזו?
3. חפש מידע על מדינת קטר ונסה למצוא הסבר הגיוני להרכב הגילים המיוחד של פירמידה זו.

מדינת קטר	נתונים
	בסיס
	קודקוד
	מעמד האישה
	תוחלת חיים
	רמת פיתוח

פירמידת הגילים

מה עוד אפשר ללמוד מקריאה של פירמידות גילים והשוואה ביניהן?

• התבוננו בסרטון הבא:

• [Population pyramids: Powerful predictors of the future](#) - Kim Preshoff

מקור מידע

- קטעי המידע, האיורים, הגרפים והשאלות לקוחים ממקור המידע:
- מחבר/ים: אופירה גל ועופר פריאל
- שם הספר: [האדם במרחב החברתי-תרבותי](#) : ספר לימוד בגאוגרפיה ופיתוח הסביבה
- שם ההוצאה: ישראל. משרד החינוך, התרבות והספורט. המינהל הפדגוגי.
- האגף לתוכניות לימודים
- שנת ההוצאה: תשע"א - 2011
- עמוד: 145-147